

116/1

89 06 16 01

Herczeg Miklós

03 - 10 - -

Minősítés törölve!

BM-40-16-11-78/1-68/99
sz. irat alapján

199.. 1999-03-31 16 nap

Dr. Hellebrandt László

601, 605, 602, 603, 624,

641, 643, 645

1./ — Junius 16-án a POFOSZ kb. 1200 fő részvételével külön demonstrációra készül. Nemzeti színű 301-es feliratu karszalaggal, a rendezői utasításokat figyelmen kívül hagyva kívánnak bevonulni a 301-es parcellához.

A TIB ehhez nem adta hozzájárulását, a konfliktust azonban kerülni akarják.

— KRASSÓ GYÖRGY szűk körben azt hangoztatta, hogy a "kerekasztal megbeszélések" nem vezetnek sehova, ezért ellenzi, mivel neki sokkal radikálisabb elképzelései vannak a politikai kibontakozásról, amit későbbiekben kíván részletezni. Véleménye szerint az "igazi főpróba" nem 16-án lesz, hanem majd ősszel.

— HAVAS GÁBOR és SOLT OTTILIA egy felhívást fogalmazott (1.sz.mel-léklet), amelyben a szegedi tartalékos tisztek - állítólagos - behívása ellen tiltakoznak. Felhívásukat el akarják küldeni a miniszterelnöknek és az MTI-nek is.

— Junius 14-én a XI. kerületi MDF rendezőgárda részére (50 fő) eligazítást tartottak, melyen felhívták a figyelmet többek között arra, hogy az ittas személyeket és a "hőbörgőket" el kell távolítani és meg kell akadályozni a fényképezést és a filmezést. Amennyiben a térre lázító jellegű transzparenszeket akarnak bevinni, azt azonnal jelenteniük kell az MDF Szondy utca - Dózsa György ut sarkán tartózkodó rendezői ügyeletére.

— Györffy Miklós interjú készítését tervezi KIRÁLY BÉLÁ-val, amit a televízió október 23-a körüli időpontban vetítene le.

— MÉCS IMRE és GÖNCZ ÁRPÁD szerint a TIB alapvető célját elérte és a jövőben kutatásokkal kellene foglalkoznia. Göncz tudomása szerint "négy történész státust kaptak Sorostól, és gyakorlatilag most létrejött a Nagy Imre Intézet".

— Az FKgP Politikai Bizottsága junius 15-i ülésén olyan határozatot hozott, hogy felszólítja tagságát, hogy a temetéssel kapcsolatban a TIB állásfoglaláshoz tartják magukat. Járuljanak hozzá, hogy ne legyen gond.

Döntöttek arról is, hogy a párt nevében VÖRÖS VINCE elnök, PREPELICZAY ISTVÁN főtájtár és BEJCZI SÁNDOR igazgató kosoroz.

Intézkedés: külön terv szerint.

/ III/III /

K13-TA-HMB

" Az elmúlt napokban országos felháborodást váltott ki, hogy az MHSZ gyulai szervezete június 16-án Nagy Imre és térsai temetőse napján éles lövészeti gyakorlatot kíván rendezni a város központjában. A tiltakozás hatására a gyulai MHSZ képviselői végül is bejelentették, hogy a gyakorlatot mégsem tartják meg. Az eset kapcsán a Honvédelmi Minisztérium egyik munkatársa a Kossuth Rádióban kijelentette, hogy csak véletlen egybeesésről lehet szó, s a honvédség ezekben a napokban sehol sem szervez hasonló akciókat.

Mindezek után megdöbbenéssel értesültünk arról, hogy Szegeden a helyi katonai parancsnokság a hét elején mintegy ötszáz tartalékos tisztnek küldött ki behívó parancsot. Néhányukat, miután kiderült róluk, hogy független politikai szervezetek tagjai, elengedték. A többieket viszont bent tartották és pontosig nem hagyhatják el a laktanya épületét. Értesüléseink szerint ezekben a napokban előadásokat hallgatnak a karhatalmi feladatokról, június 16-án pedig éles lövészeti gyakorlaton vesznek részt.

Meggyőződésünk, hogy az ilyen akciók ellentmondanak a nemzeti megbékélés szellemének, a fegyveres testületek depolitizálásával kapcsolatos célkitűzéseknek és csak arra jönek, hogy megzavarják a nemzeti gyász öröit és a nemzeti kerekasztal tárgyalásainak megkezdése előtt újabb bizalmi válságot idézzenek elő. Éppen ezért követeljük a tervezett akció haladéktalan leállítását és a behívott tartalékos tisztek azonnali hazabocsátását!

Jankó Attila, az SZDSZ szegedi csoportjának tagja, Havas Gábor, az SZDSZ tanácsának tagja és Solt Ottília, az SZDSZ ügyvivője. "

116/2

89 06 16 02

Herczeg Miklós

Dr. Hallebrandt László

03 - 11 - -

601, 602, 603, 605, 624,

641, 643 (645)

Minősítés törölve!

BM-40-16-11-78/1-68/99
..... alapján
199... 1999-03-31 hó nap
Katy

2./ A BM III/III Csoportfőnökség Nagy Imre és Iársai temetésével összefüggésben további, újabb információkat szerzett ma reggel 8 óráig. Ezekről készített jelentésüket a 2.sz.melléklet tartalmazza.

TA - TE - ASZA

/ III/III /

- Az Ellenzéki Kerekasztal néhány szervezete az előzetes bejelentésnek megfelelően 1989. június 15-én 17 órai kezdettel, körülbelül 400-450 fő részvételével a Fő utcai Katonai Ügyészség épületén "Nagy Imre és mártir társai" kivégzését megőrkítő emléktáblát helyezett el. Az ünnepi beszédet mondó Mécs Imre, Antal József és Bodor Gábor visszafogott hangnemet használt.
- A FIDESZ Radikális Frakció 21-22 óra között a budapesti szovjet nagykövetség előtt 300-400 fővel demonstrációt rendezett, ahol követelték a hazánkban állomásozó szovjet csapatok csökkentésének meggyorsítását.

Jelszavak voltak:

"lengyel-magyar szolidaritás", "Nagy Imre", "vendégszeretetünk sem hártatlan", "lejárt a vizum", "semleges Magyarországot", "ruszlik hazá".

A Radikális Párt magyarországi képviselői felszólították a jelenlévőket, hogy "nap mint nap vonuljanak az utcára és követeljék a szovjet csapatok kivonását". Aláírásgyűjtés folyt a Lenin szobor helyreállítása ellen, és elhangzottak azok a követelések is, hogy április 4-e ne legyen állami ünnep, és hogy a Varsói Szerződésből lépünk ki.

- Az MDF rendezői gárdájának eligazítása június 15-én, a BME aulájában megtörtént. A megjelent 185 fő részére az általános tudnivalókat ismertették.
- Június 15-én 19 órai kezdettel kb. 500-600 fő részvételével a POFOSZ szervezésében összejövetelt tartottak a Jurta Színházban. A rendezvényen - melyen Fónay Jenő és Hornyák Tibor elnökölt - jelen volt és felszólalt többek között Kopácsi Sándor, Pákh Tibor és Krassó György. A beszédek visszafogottak, elsősorban emlékezés jellegűek voltak. A jelenlévők figyelmét újólaj felhívták, a Hősök terén tartandó gyászszerartáson való megjelenésre és arra, hogy tartózkodni kell mindenfajta szélsőséges megnyilvánulástól. A rendezvényen köröztették a POFOSZ állásfoglalását június 16-val kapcsolatban (mellékelve).
- Június 16-án Kopácsi Sándor 12.00-kor találkozik a Kozma utcai börtön előtt Fónay Jenővel és a POFOSZ tagjaival, innen indulnak el a 301-es parcellához.
- Június 17-én 10.00-12.30 között Vas (Pécsi) Vilmos, a SZER tudósítója kerekasztal beszélgetés létrehozását tervezi a Magyar Rádióban, Göncz Árpád, Jónás Pál, Zimányi Tibor és Kopácsi Sándor részvételével.
- Erdélyi Tibor tájékoztatta Hegedüs B. Andrászt arról, hogy telefonon megfenyegették: ha részt vesz a temetésen, lelövik.
- A Hősök terén a FIDESZ részéről Orbán Viktor "meglepetés erejű" beszéd elmondására készül. Ki kíván térni arra, hogy az áldozatok és a gyilkosok közötti elhatárolás még mindig nem történt meg következetesen.

A beszéd lehetőségét a TIB és Csurka István között kirobbant vita teremtette meg.

- Az Orbán beszéd ellensúlyaként a FIDESZ egy másik csoportja Grósz Károlyt keresi fel az MSZMP KB székházában, ahol kegyeleti hangvételelű nyilatkozatot olvasnak fel.
- Egy nem azonosított MDF szervező egy ismeretlen újságírónak adott interjújában kifejtette, hogy Nagy I. és társai temetése során mindenféle botrányt el kívánnak kerülni, ugyanakkor félnek attól, hogy a június 16-i, Hősök terei rendezvényen az M.F.T. tagjai lövöldözni fognak. Ennek elkerülése érdekében felkérték a BM vezetését, hogy a magánkézben lévő fegyvereket vonják vissza, akik ettől az adminisztratív nehézségek miatt elzárkóztak. A nyilatkozó kifejtette, hogy sajnálatos, hogy a hatalom még mindig erőszakos fenyegetésekkel kívánja a rendet fenntartani.
- Nagy Imre és társai temetésén az ökumenikus istentiszteletet a katolikus egyház részéről Rozsdy Pál - a Magyar Kurir főszerkesztő helyettese - és dr. Jelenits István - piarista tartományfőnök tartja. A temetéssel kapcsolatban a Katolikus Püspöki Kar körlevelet bocsátott ki (mellékelve).
- Pécssett, a Székesegyház előtt tartott megemlékező demonstráción és az istentiszteleten kb. 1000 fő vett részt. Az elhangzott beszédek visszafogott hangvételűek voltak, a rendezvény után a tömeg rendben feloszlott.
- A békéscsabai taxiskocsi vezetők tervezik, hogy június 16-án a megyei Pártbizottság elé vonulnak, ahol 12.30 órakor egyszerre szólaltatják meg az autók kürtjeit.
- A miskolci MDF nagygyűlésen kb. 1400 fő vett részt, rendkívüli esemény nem történt. A rendezvény 18.45-kor befejeződött, ezt követően a tömeg rendben feloszlott.

- Részben ellenőrzött információ szerint a Szegedi Nyomdában június 16-ra a dolgozók egész napra munkaszünetet kértek az igazgatótól, aki ehhez nem járult hozzá. Kompromisszumos megoldásként megegyeztek, hogy 12,30 órakor leállnak és megemlékezést tartanak.

- A debreceni megemlékezés kb. 500 fő részvételével rendben lezajlott.

- Tatabányán június 15-én 19.00 és 21,00 óra között lezajlott rendezvényen kb. 300 személy vett részt. A program első részében emlékműsor, majd fáklyás felvonulás volt, végül kopjafát állítottak.

Tatán 21.22-21.50 óráig a helyi FIDESZ szervezésében tartottak megemlékezést, melyen 400-450 fő vett részt. Az előadók hangsúlyozták, hogy a nemzeti megbékélés nem a temetés napjával jön el, hanem a független és szabad választások megtörténte után.

Kiemelték, hogy nem az ÁVH-sokat, a forradalom leverőit, az orosz katonákat, hanem a forradalmárokat gyászolják.

Megfogalmaztak egy levelet az MSZMP KB számára, melyben felszólították a párt vezetését, hogy minél előbb történjen meg a néhai miniszterelnök politikai rehabilitációja.

- Kaposváron Nagy Imre szülőházánál az emléktábla-avatás rendkívüli esemény nélkül zajlott le. 1500-2000 fő vett a rendezvényen, a TIB és a FIDESZ egy-egy tagja mondott szélsőségektől mentes beszédet. Ezt követően a különböző szervezetek koszorúztak, majd a tömeg rendben feloszlott.

- Nyíregyházán a volt ÁVH épület falára elhelyezett emléktábla-avatáson kb. 25-30 fő vett részt, a rendezvény rendkívüli esemény nélkül zajlott le.

A megyei Tűzoltóságra érkezett névtelen telefonbejelentés, mely szerint a helyi Munkásórség épületét június 15-én este felrobbantják.

A megyei szervek a szükséges intézkedéseket megtették.

- A szentgotthárdi kegyeleti rendezvény 50 fő részvételével rendben lezajlott, rendkívüli esemény nem történt.

- Fischl György Zálakaros Petőfi út 58.szám alatti lakos, a Viktória Vendéglő tulajdonosa, 1989. június 14-én délelőtt a vendéglő főbejáratánál élő virágból készült koszorút helyeztettt el. A koszorút június 16-án Budapestre Nagy Imre temetésére kívánja felvinni.

A koszorú alatt selyem anyagra ezüst festéssel az alábbi szöveget írták.

"Édesapám Fischl András emlékére, akit 1953-ban Rákosi pribékei ár-
tatlanul kivégeztek. Azért kellett meghalnia, mivel a népnek akart
jót".

Állásfoglalás a nemzeti megbékélésről

Napjainkban Nagy Imre és mártír társainak közelgő a Nemzet által kikövetelt végső tiszteletadás napja kapkodó, helyenként a különböző csoportosulások és a hatalmi szervek részéről — félelmeikkel, burkolt fenyegetésekkel teli megnyilvánulásokat hoz a felszínre.

A sorstársak jogos igénye, hogy a temetés napja országos gyásznappá nyilváníttassék.

Ugyanakkor a változó, de alapjaiban még az elmúlt idők pártirányítású hatalmi apparátusa ugyancsak a Nemzet gyásznapját kívánja felhasználni egy látványos megbékélés kimondására. A látványos megbékélés kimondására. A munkás, a paraszt és polgár megköve-

teli, hogy sem hatalmi pozícióból, sem ellenzéki szerepében tetszelgők, a nép nevében az ő valódi véleményének megkérdezése nélkül ne alkudozzanak sorsa felett.

A munkások, parasztok, polgárok a jelenleg meglévő törpe „pártok” szerveződései között valódi népképviselőt nem találnak. Ezért hallgat a névtelen, a nyomorúság határán élő néptömeg.

Hallgat, de szíve keserű, kérges munkáskezé ököbe szorul! Ezért most az 56 munkásmártírjainak és a jelen potenciális áldozatjelöltjeinek érdekében ki kell nyilvánítani:

június 16-a a Nemzet Gyásznapja legyen!

a megbékélésről majd akkor essék szó, ha a Nemzet az általa, a népképviselő által választott parlament részéről Tisztességes jogalkotás útján:

— Valódi érdekeit, biztonságát, jövőjét, gyermekei létbiztonságát, az egyenlő jog, az állampolgári jogegyen-

lőség feltételeit törvénnyel biztosítottak látja.

— Amikor a munkás, Munkás-örsséggel fenyegetve nem lesz.

— A közintézmények, hivatalok nem gazdái, hanem szolgálói lesznek a népnek.

— Ha majd a kormányra a nép bizalma ruházza a hatalmat, ha a pártok csak közvetítői, megjelenítői lesznek a népakaratnak. Akkor elmondhatjuk: egységes a Nemzet, Hatalmat kapott a munkás, a paraszt, a polgár.

Feltétel nélkül a nemzeti erkölcs fel-emelkedésén munkálkodhat a vallás.

Ekkor önmagunktól elmúlnak a sanda egymásra figyelések, megszűnik a szembenállás, uszítás, ma még igen dús táptalaja.

Akkor önmagától megszűnik a mondat jelentősége:

**NEMZETI
MEGBÉKÉLÉST!**

Politikai foglyok szövetsége

Főtisztelendő Plébános, Lelkész, Templomigazgató Ur!

A Történelmi Igazságtétel Bizottság a napilapokban közölte az 1956-os események áldozatainak temetési rendjét. Ebben szerepeit az egyházak és a vallásfelekezetek részvétele is /ima, sirmegáldás, harangozás, gyászistentiszteletek/ anélkül, hogy az illetékes egyházi vezetőkkel ezt megbeszélték volna. A sajtóközlemény zavart okozott, mert nem egyházi rendelkezést, hanem a TIB egyeztetés nélküli elgondolását tartalmazta.

A Püspöki Kar legutóbbi ülésén a következő irányelveket hozta:

A temetés országos gyásznap, és a mult tragédiája az egész magyarságot érinti. A katolikus hívek hitük szerint kapcsolódnak a gyászba. Mindenekelőtt imádsággal kérik Isten irgalmas szeretetét a megholtakért, függetlenül azok egyéni beállítottságtól és felfogásától. A nemzeti gyásznap a katolikus hívek számára a megbékélés és a kiengesztelődés lelkiületét kívánja meg, amely elhatárolja magát az indulat, a megtorlás, a gyűlölködés kísértésétől, és elkerül minden zavarkeltést, nyugtalanítást a közösségben.

A harangozást, illetve a templomi megemlékezéseket a konkrét lehetőségek figyelembevételével a lelkipásztorok belátására bizza. Ha templomi szertartást tartanak, az mindenben feleljen meg az Egyház előírásainak. A liturgia szent cselekmény, amelyben a hívő közösség a megholtakért imádkozik a Krisztustól nyert üdvösség reményében, elkerülve bármilyen zavarkeltő elemet vagy politikai megnyilatkozást.

Budapest, 1989. június 7-én

A Magyar Katolikus Püspöki Kar

116/3

89 06 16 03

01-05-

Herczeg Miklós

4

407, 428, 431, 433 471

Dr. Hellebrandt László

[Redacted]

3./ A bécsi jobboldali magyar emigráció több vezetőjében visszatetszést keltettek CSURKA ISTVÁN kijelentései MÉRAI TIBOR-ról. Véleményük szerint Csurka meggondolatlan megjegyzései lejáratják az MDF-et.

A jelzett körök értetlenül fogadták VÁSÁRHELYI MIKLÓS Mező Imrénéhez írt levelét, mivel szerintük június 16-án az 56-os magyar forradalom és szabadságharc halottjai előtt kell tisztelegni, Mező Imre és társai pedig nem tartoztak közéjük. A temetés a forradalom jelképes győzelme.

Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége piros-fehér és piros-fehér-zöld szalagokkal diszitett babérokoszort készíttetett a temetésre. Az általuk vitt címerengyákszalag lesz, alatta "Ausztria" felirat.

Az információ forrása megbízható, ellenőrzött; tartalma nem ellenőrzött.

Intézkedés: tájékoztatják a BM III/III Csoportfőnökséget.

/ III/I /

TÖRÖLVE
A minősítést megszüntette:
Dr. Hellebrandt László
Beosztása: IH ny. ezr.

HMT

1999 03. 03.

Ábrlás hitelesül:

[Signature]

E. H.

116/4

89 06 16 04

Herezeg Miklós

Dr. Hellebrandt László

20 - 11 - 04, 13

Minősítés törölve!

BM-40-16-11-73/1-68(99) irat alapján
199. 1999-03-31 hó nap
Paj

407, 428, 433, 438, 471

4./ Az MDF meghívására Párizsból delegáció érkezik Magyarországra a Franciaországban élő román emigráció képviseletében. A küldöttség feltehetően június 15-20. között tartózkodik hazánkban:

- 16-án részt vesznek Nagy Imre és sorstársai temetésén;
- 17-én kerekasztal beszélgetést folytatnak az MDF képviselőivel Budapesten;
- 18-án Szegedre, majd Gyulára látogatnak (a gyulai MDF szervezésében).

A delegáció programját KESZTHELYI GYULA készíti elő és szervezi Párizsból.

Az információ forrása megbízható, ellenőrzött; tartalma részben ellenőrzött.

Intézkedés: - jelentik a BM III/III Csoportfőnökségnek;
- operatív uton ellenőrzik a küldöttség Békés megyei programját.

TA

/ Békés megye /

116/5

89 06 16 05

Herczeg Miklós

02-01-13

TÖRÖLVE!
A minősítést megszüntette:
Herczeg Miklós
Beosztás: Btl ny. alezr.

Dr. Hellebrandt László

939 945

1999 02. 17.

Törlés hitelűl:

5./ A román rádió magyar szekciójának főszerkesztőjétől, MAG PÉTER-től származó információ szerint a közelmúltban a megszokottnál jóval több román állampolgár kapott utlevelet, elsősorban Magyarországot is érintő körutazásra. Véleménye szerint - Nagy Imre és társai június 16-i temetésével összefüggésben - román részről rendkívüli eseményekre számítanak, esetleg ebben kezdeményezőleg kívánnak részt venni.

Megjegyzés: a hírforrás emlékeztetett rá, hogy 1956 októberében több mint 13 ezer román állampolgár tartózkodott Magyarországon.

Az információ nem ellenőrzött.

/ III/II /

ATA

116/6

89 06 16 06

02-05-13

Herczeg Miklós

Dr. Hellebrandt László

939

945

TÖRÖLVE!
A minősítést megszüntetett
Herczeg Miklós
Beosztása: NBH ny. aleg.

1999. 02. 17.

Törlesztés

6./ A szerv hírforrásának nem ellenőrzött információja szerint a román vezetés abban reménykedik, hogy Nagy Imre temetése alkalmából Magyarországon olyan események történnek, melyek azt bizonyítják, hogy hazánk letért a szocialista útról, az országban felfordulás, politikai rendbontás tapasztalható, revansizista, sovinizista, románellenes hangulat van eluralkodóban. Rendbontás esetén lehetőséget látnak javaslatot tenni a szocialista országoknak egy fegyveres beavatkozásra, melyben Románia is részt vállalna.

Intézkedés: részletes jelentést terjesztenek fel.

HMT

/ III/II /